

ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ЯК КОМПОНЕНТ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

The essence and the role of financial state diagnostics have been considered. It has been stated that financial state diagnostics is an important element of managerial decisions substantiation and implementation. The main components of financial state diagnostics have been defined.

Сучасні умови функціонування вітчизняних підприємств характеризуються високим рівнем складності, невизначеності та динамічності, що істотним чином підвищує вимоги до забезпечення ефективності управлінських процесів. Відтак, забезпечення раціональності, адекватності зовнішнім і внутрішнім умовам та ефективності управлінських рішень набуває особливого значення у контексті необхідності формування стратегічної стійкості та конкурентоспроможності суб'єктів господарювання. У свою чергу, одним з найбільш вагомих та важливих компонентів, що забезпечують раціональність та адекватність управлінських рішень, є інформаційно-аналітичне забезпечення, яке формує уявлення суб'єкта прийняття рішень про стан та динаміку факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

Формування інформаційно-аналітичного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень доцільно здійснювати за наступними напрямками:

1. Зовнішній – містить інформацію про стан, тенденції зміни чинників зовнішнього середовища (рівень попиту на ринку, стан конкуренції, динаміку валютного курсу та зовнішньоторговельного балансу, систему законодавства тощо).

2. Внутрішній – формує інформацію про стан та динаміку чинників внутрішнього середовища суб'єкта господарювання (виробничий, трудовий, фінансовий, інвестиційний компоненти тощо).

Одним з найбільш важливих компонентів внутрішнього середовища, у свою чергу, виступає фінансова складова, оскільки саме ступінь розвитку фінансового потенціалу суб'єкта господарювання істотно визначає його можливості у всіх сферах та напрямках діяльності. Будь-яке управлінське рішення, зазвичай, опосередковується фінансовими ресурсами, що ставить наголос на необхідність своєчасної та достовірної ідентифікації фінансового стану підприємства.

Дослідження наукових джерел [1; 2; 3] надало можливість сформуванню визначення поняття «фінансовий стан» як комплексної характеристики діяльності підприємства, що обумовлюється складом та структурою його фінансових ресурсів, мірою ділової активності та ефективності функціонування. Таким чином, фінансовий стан як комплексна характеристика формує системне уявлення про діяльність суб'єкта господарювання, надає змогу визначити його реальні можливості у тій чи іншій сфері, перспективи та здатність до реалізації визначених управлінських рішень.

У свою чергу, діагностика як управлінський інструмент представляє собою визначення стану та тенденцій зміни об'єкту дослідження (у даному випадку фінансового стану), зіставлення фактичних показників із бажаними (цільовими), виявлення відхилень від цільових значень, визначення причин цих відхилень, а також розробку відповідних коригуючих заходів. Таким чином, раціонально організована діагностика фінансового стану надає відповідь на питання, пов'язані із забезпеченням ефективності усіх бізнес-процесів суб'єкта господарювання.

Комплексність поняття фінансового стану визначає основні напрями його діагностики [3, с. 176]:

– оцінка майнового стану – спрямована на визначення ступеню забезпеченості суб'єкта господарювання майновими ресурсами, показників їхнього стану та руху;

– оцінка ліквідності – передбачає визначення здатності суб'єкта господарювання до перетворення майна на грошові кошти з метою своєчасного погашення поточних зобов'язань перед кредиторами;

– оцінка фінансової стійкості – орієнтована на визначення структури фінансових ресурсів суб'єкта господарювання з точки зору аналізу ступеню його залежності від зовнішніх кредиторів;

– оцінка ділової активності – ґрунтується на оцінюванні доходності ресурсів суб'єкта господарювання та міри його ринкової активності;

– оцінка прибутковості (рентабельності) – передбачає встановлення рівня ефективності господарської діяльності підприємства.

Таким чином, діагностика фінансового стану передбачає оцінювання сукупності показників, згрупованих за розглянутими напрямками, з метою ідентифікації можливостей та перспектив розвитку суб'єкта господарювання, а також обґрунтування управлінських рішень.

Список використаних джерел:

1. Корбутяк А.Г., Бута М.М. Підходи до трактування поняття «фінансовий стан підприємства» // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2017. Вип. 16, ч. 1. С. 149-153.
2. Титоренко О.С. Сутнісна характеристика фінансового стану підприємства // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2012. №3(54). С. 177-181.
3. Яцух О.О., Захарова Н.Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки // Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2018. Том 29(68). С. 173-180.